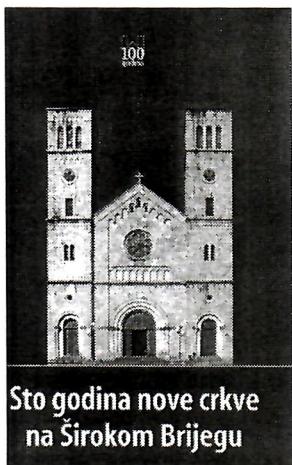

**STO GODINA NOVE CRKVE
NA ŠIROKOM BRIJEGU (1905.-2005.),
Franjevački samostan Široki Brijeg, 2006., 555 str.**

U povodu 100. obljetnice izgradnje nove franjevačke crkve na Širokom Brijegu 20. lipnja 2005. održan je znanstveni, stručni skup čiji su rezultati mnogobrojnih arheoloških istraživanja, tiskani u ovom zborniku 2006. god., dali cijelovitu povijesnu sliku ne samo ovoga poznatoga sakralnog objekta zapadne Hercegovine, već i dugi historijski pregled širega područja širokobriješkog kraja. Po opsegu i specifičnosti znanstvene i stručne građe objavljene u ovom zborniku: 28 priloga raznih autora, kvalitetnoj tehničkoj opremljenosti s 555 stranica, ova je knjiga vrsta povijesne, duhovne i kulturno-istorijske enciklopedije širokobriješkog kraja od starijih vremena do početka novoga milenija.

Ako je usporedimo sa sličnim publikacijama ove vrste tiskanima na širem našem području u posljednja dva desetljeća, ovaj je zbornik jedan od najprezentativnijih u BiH.

Kada analiziramo rezultate mnogobrojnih istraživanja objavljenih u ovom zborniku, prema navodima njezinoga uvodničara, potrebno je napomenuti da su širokobriješki franjevci izgradnjom svoga samostana, impozantne crkve i gimnazije, kasnije i galerije i muzeja svojom aktivnošću na duhovnom, obrazovnom, kulturnom i nacionalnom planu presudno utjecali na sudbinu hrvatskoga naroda ovog kraja. Široki Brijeg kao naselje i kasnije grad nastajao je i razvijao se u godinama izgradnje velike crkve, te desetljećima bio i ostao neraskidivo vezan za svoju duhovnu i kulturnu maticu.

Dugogodišnji represivni komunistički pokušaji da se uništiti, degradira i odvoji hrvatski puk od svakoga utjecaja širokobriješke crkve, župe i samostana ostali su bezuspješni. O opsegu i vrsti znanstveno-stručne građe objavljene u ovom zborniku navest ćemo autore i tematske cjeline koje su tiskane u sljedećim prilozima.

Povijest

Tihomir Glavaš, Sakralne građevine u širokobriješkom kraju od ranog kršćanstva do kraja srednjeg vijeka; Robert Jolić, Gradnja prve crkve i samostana na Širokom Brijegu; Petar Lubina, Marijansko svetište na Širokom Brijegu; Andrija Nikić, Gradnja širokobriješke bazilike 1905.-2006. god.; Ivan Kraljević, Fra Rafo Barišić; Ivan Kraljević, Prisjećanje na fra Didaka Buntića; Agneza Szabo, Izidor Kršnjavi i gradnja nove crkve na Širokom Brijegu; Bazilije Pandžić, Pisci hercegovačke franjevačke zajednice; Pavao Knezović, Sakralni prostor u latinskim šematzmima; Ivan Dugandžić, O nastanku grada Širokog Brijega; Gabrijel Hrvatin Jurišić, Širokobriješki mučenici; Ante Markotić, Promjene u demografskoj slici Širokoga Brijega u 20. st.

Povijest umjetnosti

Anđelko Zelenika, Umjetničke slike iz stare crkve na Širokom Brijegu; Jozo Marić, Stilske značajke crkve na Širokom Brijegu; Marta Lončarević, Mozaici Ante Starčevića; Marta Lončarević, Križni put slikara Rudolfa Labaša; Antun Karaman, Kiparski radovi u Franjevačkoj crkvi na Širokom Brijegu; Vendelin Karačić, Vitraji u crkvi na Širokom Brijegu; Tihomir Zovko, Samostanska graditeljska cjelina na Širokom Brijegu; Stanko Mabić, Franjevci i glazbena baština crkve i samostana na Širokom Brijegu.

Graditeljstvo

Ante Marić - Ivan Spajić, Fratarske kuće na Čerigaju; Mladen Glibić - Ivan Čolak, Konstrukcijski sustav crkve na Širokom Brijegu; Pero Marijanović - Amira Galić, Kamen kao temeljni građevinski materijal crkve na Širokom Brijegu i njegova simbolika; Ladislav Bevanda, Organizacija i tehnologija građenja crkve na Širokom Brijegu; Bernandin Škunca, Liturgijsko-teološko razmišljanje o unutrašnjosti i rasporedu liturgijskih mјesta u crkvi na Širokom Brijegu; Ante Marić, Velika franjevačka gimnazija na Širokom Brijegu; Mario Salavarda - Spomenka Čadra, Obnova zgrade konvikta na Širokom Brijegu; Jakov Pehar, Vrtna arhitektura samostana na Širokom Brijegu.

Povjesna i druga građa zbornika *100 godina nove crkve na Širokom Brijegu* ostat će temeljni oslonac svih dalnjih istraživanja ove specifične materije zbog čega nakladnik Franjevački samostan na Širokom Brijegu i njegovi suradnici zaslužuju dužno priznanje.

Mr. Anđelko Zelenika